

необхідних кроків задля досягнення вищого ступеню фінансової самостійності на місцевому рівні. Відтак, це сприятиме ефективнішому вирішенню завдань і викликів територіальних громад, повнішому задоволенню потреб та інтересів місцевого населення.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
2. Павлюк К.В. Концептуальні основи фінансової незалежності місцевого самоврядування. *Фінанси України*. 1997. № 7. С. 36-44.
3. Малиновський В. Уроки польської адміністративно-територіальної реформи для України. *Державне та муніципальне управління в умовах політико-адміністративної реформи*: матеріали наук.-практ. конф. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2007. С. 15–18.
4. Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2018. URL: <https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/general-government-statistics/financial-economy-of-local-government-units-2018,2,15.html> (дата звернення: 05.07.2020).

Юхимюк Іван Михайлович
Секретар Зарічанської сільської ради
Володимир-Волинського району Волинської області

ПОДАТКОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Реформа місцевого самоврядування, яка супроводжується податковою децентралізацією, обумовлює необхідність визначення шляхів формування та використання фінансових ресурсів місцевих органів влади з урахуванням особливостей проведених змін та їх перших результатів. У вітчизняному

законодавстві визначення податкової децентралізації відсутнє. На думку, Н. Бак, податкова децентралізація в Україні набула більше бюджетного, в основному міжбюджетного змісту, так як ті заходи, що застосовуються з метою реалізації реформи децентралізації, є аналогами тих, про які науковці писали більше ніж двадцять років як про реформу міжбюджетних відносин [1, с. 68]. Податкова (фіскальна) децентралізація у найбільш загальному вигляді виступає центральним елементом децентралізації. Якщо місцеві органи влади мають виконувати передані функції ефективно, вони повинні мати для цього адекватні надходження – або від зростання власних коштів, або від збільшення трансфертів [2]. На основі цього можна обґрунтовано стверджувати, що процес децентралізації, який відбувається в частині передачі повноважень і формування у розпорядженні органів місцевого самоврядування необхідних ресурсів, повинен супроводжуватись відповідною податковою децентралізацією.

Розподіл повноважень між бюджетами різних рівнів повинне проходити на основі розуміння особливого значення місцевих органів влади. М. Соколов зазначає, що «...на місцях саме населення більше обізнане з потребами даного району, краще може поставити обслуговування цих потреб і скоріше може добути необхідні для них кошти» [3, с. 367]. Розмежування місцевого самоврядування і діяльності місцевих органів виконавчої влади як представників державної влади свідчить про відмінність інтересів, тобто кожна територіальна громада має свої особливі потреби, відмінні від загальнодержавних, і повинна самостійно задовольняти їх за рахунок власних коштів.

І. Легкоступ пропонує такий розподіл функцій за рівнем централізації: 1) функції, які вимагають децентралізації; 2) функції, які доцільно передати у відання центру; 3) функції, які вимагають змішаного підходу [4, с. 76 - 77].

Згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», повноваження місцевого самоврядування визначені за такими групами: соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку; бюджету, фінансів і цін; управління комунальною власністю; житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування,

громадського харчування, транспорту і зв'язку; будівництва; освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту; регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища; соціального захисту населення; зовнішньоекономічної діяльності; оборонної роботи; вирішення питань адміністративно-територіального устрою; забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян; відзначення державними нагородами, відзнаками Президента України та присвоєння почесних звань України [5].

За змістом наведений перелік охоплює усі функції держави і не має чіткого розмежування повноважень на основі розуміння особливої місії місцевих органів влади, відмінних сутнісних характеристик загальнодержавних та місцевих потреб немає. Разом з тим органи місцевого самоврядування повинні мати право збільшувати ці норми у межах ресурсів, що знаходяться у їх розпорядженні, що сприятиме підвищенню якості наданих суспільних послуг, зростанню рівня життя мешканців конкретної територіальної громади.

Список використаних джерел:

1. Бак Н. А. Децентралізація в Україні: бюджетні права, обов'язки та відповідальність. *Фінанси України*. 2016. №7. С. 64-78.
2. Intergovernmental Fiscal Relations. *The World Bank Group*: веб-сайт. URL: <http://www1.worldbank.org/publicsector/decentralization/fiscal.htm>
3. Соболев М. М. Нариси фінансової науки (загальнодоступні бесіди) / Фінансова думка України: в 3-х томах. / Юрій С. І., Львовчкін С. В., Федосов В. М., Юхименко П. І. К.: Кондор. Том 3. Частина 1. Хрестоматія, 2010. 471 с.
4. Луніна І.О. Бюджетна децентралізація в Україні у контексті європейських тенденцій. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2016. №2. С. 155-171.
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон Верховної Ради України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>